

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

לד.

1. וכבוא נשאי הארון עד היקדן ורגלי הכהנים נשאי הארון נטבולו בקצה המים והיקדן מלא על כל דוהויו כל ימי קצירה ויעמדו המים היקדים מלמעלה קמו נד אהרן ורחק מאד מאדם העיר אשר מצד צדקן והיקדים על ים העירבה ים המלח והקעם עברו נגד יריחו.
2. יהושע ג טו-טז
3. כי שמענו את אשר הוביש יי את מי ים סוף בצאתכם ממצרים ואשר עשיתם לנשי מלכי האמרי אשר עברו היקדן לסיחן ולעוג אשר התקמתם אותם. יהושע ב י
4. וישמע ויפס לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם כי אלהיכם הוא אלהים בשמים ומעל ועל הארץ מתחת. יהושע ב יא
5. והורשתם את כל ישיבי הארץ מפניכם את כל אדמתם ואת כל יצמיתם ואת כל צלמיתם מסבתם תאבדו ואת כל באתם תשמידו.
6. במדבר לג נב למען תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלון בניכם מקר לאמר מה האבנים האלה לבם. יהושע ד ו
7. וצו אותם לאמר שאו לכם מזה מתוך היקדן מפני רגלי הכהנים הבין שמים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם והנה אתם אבות במלון אשר תלינו בו היקדן. יהושע ד ג
8. ויבאו עד נחל אשכול ויקברו משם ומורה ואשכול ענבים אהרן וישארו במוט בשנים ומן הדרמים ומן התאנים. במדבר יג כג

יורתך משלש מאות מיל. מימה לר"י והא ליכא מעיבא לארעא אלא תלתא פרסי' וי"ל שהיו נגדשין והולכין למעלה מן העניים ירושלמי רבי לוי אומר עד לכו של רקיע תמן אמרינן עד צבל נאמר כאן הרחק ונאמר להלן מארץ רחוקה מצבל:

עודם בירדן אמר דהם יהושע.
[ירושלמי] אמר ריש לקיש צירדן קיבלו עליהן את הנסמרות אמר להן יהושע אס אין אתם מקבלין את הנסמרות המים בלון ושוטפין אתכם אמר רבי סימון צ"ר וציד ויאות מדע נך שהוא כן שהרי עין מטא ורובם של סנהדרין נפלה צעי אמר ר' לוי ציצנה התורה הרלוטה יתה צת קול ואמרה אין לכם עסק בנסמרות: **גמירי ב' טנא.** ירושלמי לא דמי ההוא דטעין מן ארעא אל ארככותיה ומן ארככותיה לכתיפיה לההוא דתלי ליה^א [מן ארעא על כתיפיה] ולא דמי ההוא דתלי ליה לההוא [דלוחמן טעין ליה]:

מורטני וטורטני דטורטני. פירש ר"ח דטורטני בלשון יון קנה של מאננים וכילד נשאוהו הציאו שני עמודים וסיקרום בצבלים ונתנו להשכול על גבי צבלים ונתנו מוטות בצבלים צקזה העמודים המסורגים והאשכול נתן מוט א' מן הקצה מזה הראש וכיוצא בה בראש מקצה האחר נמלאו שני מוטות בראש העמודים המסורגים והאשכול נמלאו נתון בצבלים^א ועל כל מוט מאלו המוטות שני מוטות פחותין מן מוט בראש זה ומוט בראש זה נמלאו ארבע מוטות בראשי שני מוטות הנמונים בראשי העמודים וכל מוט ומוט מאלו ד' מוטות היו טוענים אותן שני אנשים נמלאו שמה סובלין את האשכול וזה פירוש טורטני וכו' כלומר מוטות ומוטות על מוטות ירושלמי כתיב איש אחד איש אחד למטה על דעמיה דרבי ישמעאל דו אומר לשונות ריבוי הן שנים עשר היו שמה באשכול ארבעה בתאנים ורימונים ונבשאי כלים על דעמיה דרבי עקיבא דו אומר * לשונות כפולים עשרים וארבעה היו ט"ו באשכול שמה בתאנים ורימונים ונבשאי כלים על דעמיה דרבי ישמעאל טורטנין וטורטני טורטנין: כתיבין

וכיון שניצטלו נו'. צשפת מזרחית כניסתן לתוכו חזרו המים לאחוריהם שלא היו יורדין מן הכהנים ולמטן אלא שם עומדים והמים הבאים תמיד נגזבים ועולין למעלה כדכתיב קמו נד אחד והכהנים עמדו שם עד שעברו כולם: **כמה גובהן של מים גרס:** י"ב מיל

וכיון שניטבלו רגלי כהנים במים חזרו המים לאחוריהם שנאמר וכבוא נשאי הארון עד היקדן וגו' ויעמדו המים היוורדים מלמעלה קמו נד אחד וכמה גובהן של מים שנים עשר מיל על שנים עשר מיל כנגד מחנה ישראל דברי ר' יהודה אמר לו ר' אלעזר בר' שמעון לדרברך אדם קל או מים קלים הוא אומר מים קלים אם כן באין מים ושוטפין אותן אלא מולמד שהיו מים נגדשין ועולין ביפין על גבי כיפין יתר משלש מאות מיל עד שראו אותן כל מלכי מורה ומערב שנאמר^ב ויהי כשמוע כל מלכי האמורי אשר בעבר היקדן ימה וכל מלכי הכנעני אשר על הים את אשר הוביש ה' את מי היקדן מפני בני ישראל עד עברם וימם לבבם ולא היה בהם עוד רוח מפני בני ישראל ואף רחב הזונה אמרה לשלוחי יהושע^ג כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף וגו' וכתיב^ד ונשמע וימם לבבנו ולא קמה עוד וגו'^ה עודם בירדן אמר להם יהושע דעו על מה אתם עוברים את היקדן על מנת שתורישו את יושבי הארץ מפניכם שנאמר^ו והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם וגו' אם אתם עושין כן מוטב ואם לאו באין מים ושוטפין אותיכם מאי אותיכם אותי ואתכם עודם בירדן אמר להן יהושע הרימו לכם איש אבן אחת על שכמו למספר שבעי ישראל וגו' וכתיב^ז למען תהיה זאת אות בקרבכם כי ישאלון בניכם לאמר מה האבנים האלה לכם וגו' סימן לבנים שעברו אבות את היקדן עודם בירדן אמר להן יהושע^ח שאו לכם מזה מתוך היקדן ממצב רגלי הכהנים הכן שתיים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם והחתם אותם במלון אשר תלינו בו הלילה וגו' יכול בכל מלון ומלון ת"ל אשר תלינו בו הלילה אמר רבי * יהודה אבא חלפתא ורבי אליעזר בן מתאי והנניא בל כינאי עמדו על אותן אבנים ושיערום כל אחת ואחת שקולה כארבעים סאה וגמירי דטעונא דמדלי איניש לכתפיה תילתא דטעוניה הוי מבאן אתה מחשב לאשכול שנאמר^ט וישארוהו במוט בשנים

ממשמע שנאמר במוט איני יודע שבשנים מה תלמוד לומר בשנים בשני מוטות אמר רבי יצחק טורטני וטורטני הא כיצד שמונה נשאו אשכול אחד נשאו רימון ואחד נשאו תאינה יהושע וכלב לא נשאו כלום אי בעית אימא משום דחשיבי ואי בעית אימא שלא היו באותה עצה פליגי בה רבי אמי ורבי יצחק נפחא חד אמר לדברי רבי יהודה במדבר יג כג

(א) (מוספת פ"ח, ג) (ב) רבי יוסף, (ג) יהושע ד, (ד) ס"א במוט, (ה) (ו) רחל לקמן ג, (ז) (מלאכת ב"ב ע"ג: א) (ש"ע, ח) וכו' נמו מוט אחד מן הקלה ס' רש"י.

גליון הש"ס
תוס' ד"ה מורטני וכו' לשונות כפולים כ"ד היו ע"י נחמני ריש סנהדרין ומתן לעה ט':

לעוי רש"י
אר"ק ור"ה"י. קמרון.

תוספות שאנין
ממשמע שנאמר במוט איני יודע שבשנים אמר ר' יצחק טורטני וטורטני יצחק טורטני משה וישויה תחת טורטני משה וישויה תחת משה והשחיתים מסייעים את העליונים ובלב מוט אחד היה מוט אחד קטנים אחד לראש האחד ואחד לראש השני והולכין באלכסון (כזה). ור' בני אדם נושאים מוט אחד ור' אחרים נושאים מוט האחד ור' יצחק לא מקרא שמיע ליה. וא"ת מנא לן רבינו ד' בני אדם דלמא הי' איני יודע שבשנים^א דרבינו בני אדם למוט אחד ולשני מוטות ד' בני אדם מוט^ב הכי ומה ה"ל בשני מוטין דצריך לכל מוט ומוט ב' מוטות לוי' ראשי המוטות כמין ולא היו המוטות באלכסון כדי שלא יפול האשכול לארץ אלא האשכול היתה מונחת על המוטות כמין דף שהולכת מזה לזה (כזה). וצריך שני בני אדם ל' ראשי המוטות ואם כן הו' ב' בני אדם. ור"ת פי' דנפק לן במוט ר"ל שנים דשני בדין היו למזבח והובא אחד מימין ואחד משמאל ויריעין ליה מרכיב ועל מובח ההובא יפרישו בגד תכלת וישמו את בדין ואחר כך כתיב ונתנו על המוט משמע דהמוט והו מה שמארר למעלה ושמו את בדין אם כן מצונו מוט דקרא ר"ל שנים:

(א) נראה דל"ל דלרבי ב' בני אדם נמוט אחד אלא בשנים צ"ב מוטות היינו ד' בני אדם בפ"ח.